

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 46759-10-15

לפני:

כב' השופטת דגית ויסמן
נציגת ציבור (עובדים), גב' שולמית עתניאל שמואלי
נציג ציבור (מעסיקים), מר אסי מזרחי

התובע

בוריס כץ
ע"י ב"כ עו"ד נחמני

-

הנתבעת

אולניק חברה להובלה עבודות עפר וכבישים בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד בן חמו

1
2
3
4

פסק דין

- 5
6 1. התובע, מהנדס בהכשרתו, יליד 1.4.1940, עבד בנתבעת במשך כתשע שנים ושלושה
7 חודשים (111 חודשים), עד שהתפטר.
- 8 2. הנתבעת נעתרה לבקשת התובע, שפנה אליה גם באמצעות בתו, ושילמה לו פיצויי
9 פיטורים.
- 10 3. להלן הנושאים העיקריים בהם עוסקת תובענה זו – תחולת הוראות צו ההרחבה בענף
11 הבנייה על הצדדים (בהקשר של תביעה לדמי גמולים לפנסיה ולקרן השתלמות),
12 זכאות התובע להפרשי פיצויי פיטורים ופיצויי הלנה בגין האיחור שבהעברתם לתובע,
13 הפרשי שכר בגין עבודה בשעות נוספות והחזרי הוצאות נסיעה.
- 14 רקע עובדתי 3.
- 15 א. התובע, יליד 1.4.1940, הוא מהנדס הידרוטכניקה בהכשרתו.
- 16 ב. הנתבעת היא חברה העוסקת בהנדסה אזרחית, בניה ופיתוח ורשומה בפנקס
17 הקבלנים (נספח א' לתצהיר התובע).
- 18 ג. התובע עבד אצל הנתבעת כעוזר מודד ובהמשך כחשב כמויות, מיום 18.12.05
19 ועד ליום 12.3.15.
- 20 ד. התובע היה בן 65 ו-8.5 חודשים במועד תחילת עבודתו אצל הנתבעת.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 46759-10-15

- ה. על פי הנתונים המפורטים בתלושי השכר של התובע (נספח ב' לתצהיר התובע), עד לחודש דצמבר 2010 התובע עבד בהיקף משרה חלקי ושולם לו שכר שעתי (25 ₪ לשעה).
- החל מחודש ינואר 2011, שולם לתובע שכר חודשי שהשתנה מעת לעת וכן שולמו לו דמי נסיעות בסכום של 1,000 - 1,500 ₪ לחודש.
- החל מחודש מאי 2013 שולם לתובע שכר חודשי וכן גמול בגין 50 שעות נוספות בתעריף 125% (הגמול חושב בהתאם לשכר שעתי של נגזרת ממשרה מלאה בת 186 שעות).
- ו. ביום 6.11.12 נמסרה לתובע הודעה בדבר תנאי עבודתו.
- בתיאור תפקידו של התובע נכתב "עובד בעבודות עפר וסלילת כבישים" (סעיף 3 להודעה).
- בסעיף המתייחס לשכרו של התובע נרשם:
- "5. הבסיס שלפיו משולם השכר: משכורת חודשית/שעתי 7500 ₪ הכולל 50 שעות נוספות עפ"י סעיף 7 ובנוסף 1500 ₪ נסיעות
7. אורכו של יום העבודה הרגיל של העובד שמונה שעות/ עובד לא יעבוד יותר מ 182 שעות בחודש, עובדים שיקבלו אישור לעבוד בשעות נוספות יקבלו גמול בגין עבודה בשעות נוספות לפי השיעורים הנקובים בסעיפים 16 ו 17 לחוק שעות עבודה ומנוחה כ"כ מוסכם כי העובד יקבל בכל חודש 50 שעות נוספות לפי חישוב שעתיים נוספות כל יום"
- לגבי חופשה והבראה נקבע: "לפי צו הרחבה/הסכם קיבוצי בענף הבניה ועבודות ציבוריות" (סעיף 9 להודעה).
- עוד יש לציין שעל גבי הטופס, הנחזה להיות טופס מודפס וסטנדרטי, נמחקו הסעיפים הנוגעים לקרן השתלמות ולפנסיה.
- ז. הנתבעת הציגה הודעה שניה, מתאריך 23.2.14, הנחזית כהודעה סטנדרטית הדומה לזו משנת 2012, אלא שעל גביה נכתב כי לתובע תשולם משכורת חודשית של 6,320 ₪.
- בראש המסמך נרשם "21/7/14 לא חתם אמר שידבר עם דורון" ובשולי המסמך מופיעה חתימה הנחזית להיות חתימתו של התובע.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 46759-10-15

- 1 עובר לחתימה על המסמך האחרון, הוצג בפני התובע מסמך דומה שעליו לא
2 מופיעה חתימתו של התובע, ובו התובע כתב את המספר 8,000 בסמוך לציון
3 המשכורת החודשית. מסמך זה אינו חתום (נספח ג' לתצהיר התובע).
- 4 ח. במהלך תקופת העבודה, הנתבעת דאגה לתובע להסעה.
- 5 ט. ביום 11.2.15 הודיע התובע על התפטרותו, על רקע יציאתו לגמלאות. בהתאם
6 לתקופת ההודעה המוקדמת, עבודתו הגיעה לסיומה ביום 12.3.15 (ר' הודעת
7 התפטרות, אישור קבלת המכתב על ידי הנתבעת מיום 18.2.15 - נספח ה'
8 לתצהיר התובע).
- 9 י. ביום 16.8.15 פנה התובע לנתבעת (באמצעות בתו שניסחה עבורו מכתב
10 מתאים), ודרש לקבל פיצוי בגין אי ביצוע הפרשות לקרן פנסיה ופיצויי
11 פיטורים (נספח ה' 3 לתצהיר התובע).
- 12 בתו של התובע שוחחה עם חשב הנתבעת, מר שוקי ויזמן (להלן - ויזמן)
13 ובהמשך, ביום 24.8.15, שלחה לויזמן מכתב בו עמדה על קבלת פיצויי
14 פיטורים ופיצוי בגין רכיב הפנסיה.
- 15 ויזמן השיב לה למחרת היום "הי קיבלתי את הנתונים בנוסף העברתי אתמול
16 לחשבון של אביך את יתרת כספי הפיצויים כמו כן אני מעביר לקופה שמסרת
17 לי את כספי תגמולי מעביד" (נספח ה' 4 לתצהיר התובע).
- 18 יא. ביום 9.8.15 העבירה הנתבעת סך של 35,000 ₪ על חשבון פיצויי פיטורים.
19 סכום נוסף של 19,872 ₪ הועבר לידי התובע ביום 24.8.15.
- 20 יב. ביום 23.10.15 הוגשה התביעה שלפנינו.
- 21 3. להלן תמצית טענות התובע
- 22 א. על הצדדים חלות הוראות צו ההרחבה בענף הבניה לאור תחום עיסוקה של
23 הנתבעת ומשהתובע עבד באתרי בניה במסגרת עבודתו כעוזר מודד וכחשב
24 כמויות.
- 25 ב. התובע התפטר עם הגיעו לגיל פרישה ועל כן הוא זכאי לפיצויי פיטורים. בכל
26 מקרה, אין מקום להורות לו להשיב את הסכומים ששולמו בגין רכיב זה,
27 משהנתבעת גילתה דעתה כי הוא זכאי לסכומים אלה.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 46759-10-15

- 1 ג. התובע זכאי להפרשות לקרן הפנסיה מכח צו ההרחבה הכללי במשק (משנת
2 2008).
- 3 ד. התובע ביצע עבודה בשעות נוספות ומאחר שבתלושי השכר אין רישום שקיבל
4 שכר בגין כך, הוא זכאי לגמול מתאים.
- 5 ה. יש לראות בכל השכר ששולם לתובע (שכר יסוד ורכיב השעות הנוספות) כשכר
6 יסוד, מאחר שהפיצול בתלושים לרכיבים השונים היה מלאכותי.
- 7 4. להלן תמצית טענות הנתבעת
- 8 א. התובע עבד במשרדי הנתבעת ולא באתרי בנייה, ועל כן הוראות צו ההרחבה
9 בענף הבנייה אינן חלות עליו. מסיבה זו אינו זכאי לביטוח פנסיוני לפי צו זה
10 וגם לא לקרן השתלמות.
- 11 ב. מאחר שהתובע נקלט לעבודה לאחר שהגיע לגיל הפרישה החוקי, הוא אינו
12 זכאי לפיצויי פיטורים. על כן יש לקזז את פיצויי הפיטורים ששולמו לתובע,
13 מכל סכום שייפסק נגד הנתבעת.
- 14 ג. לתובע שולמו שכר וכן גמול בגין עבודה בשעות נוספות, החל מחודש ינואר
15 2011, אף שהדבר לא קיבל ביטוי בתלוש השכר עד לחודש מאי 2013. הדבר
16 מתיישב עם טופס הודעה לעובד שהועבר לתובע ועם נתוני הנוכחות של התובע.
17 על כן הוא אינו זכאי לתשלום נוסף בגין עבודה בשעות נוספות.
- 18 ד. התובע אינו זכאי להפרשות לקרן פנסיה, מאחר שהחל לעבוד לאחר שהגיע
19 לגיל הפרישה החוקי, ובנסיבות בהן הוא משך את כל הכספים הצבורים מקרן
20 הפנסיה שהיתה לו קודם שעבד אצל הנתבעת.
- 21 ה. התובע גם אינו זכאי להחזר הוצאות נסיעה מאחר שהנתבעת העמידה לרשות
22 התובע הסעה בחלק מהתקופה.
- 23 5. ההליך והעדים
- 24 א. בשתי ישיבות הוכחות העידו מטעם התובע התובע עצמו ובתו, גב' אלכסנדרה
25 כץ.
- 26 מטעם הנתבעת העידו ויזמן, שהוא כאמור חשב החברה, מר דורון אולניק,
27 מנכ"ל הנתבעת ובעליה (להלן - אולניק) ושני עובדים נוספים: מר ויקטור

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 46759-10-15

1 זלוטניקוב (מהנדס בניין; להלן- זלוטניקוב) ומר זהר גורן (הנדסאי בניין;
2 (להלן - גורן).

3 ב. במסגרת תצהירו הודיע התובע כי הוא חוזר בו מתביעתו ברכיבים הבאים:
4 דמי הבראה, פדיון חופשה, שכר תעריפי ופיצוי בגין אי ביצוע הפרשות לקרן
5 לעידוד ופיתוח הבניה בישראל (סעיף 43 לתצהיר התובע).

דיון והכרעה

תחולת צו ההרחבה בענף הבניה

6
7
8 6. במחלוקת בין הצדדים, בשאלה אם חלות עליו הוראות צו ההרחבה בענף הבנייה, אנו
9 סבורים שיש לקבל את עמדת התובע, כפי שיוסבר להלן.

10 7. הנתבעת הפנתה בסיכומיה להוראות צו ההרחבה משנת 2001, סעיף 6(ג). מעיון בצו
11 ההרחבה בענף הבנייה בשנת 2001 (י"פ 5011 תשס"א, מיום 14.8.01) עולה כי ככל
12 הנראה נפלה טעות סופר בידי הנתבעת והכוונה לצו משנת 2010 (פורסם י"פ 6120
13 התש"ע; להלן – צו 2010). זאת מאחר שהצו משנת 2001 עוסק בנושאים שונים (לרבות
14 הגדלת ההפרשות לפנסיה), אך סעיף 6 בו אינו סעיף ההגדרות ולמעשה אין סעיף
15 הגדרות בצו זה.

16 לעומת זאת, בסעיף 6 (ג) להסכם הקיבוצי שהוראותיו הורחבו בצו 2010, נקבע בסעיף
17 ההגדרות "עובד" הוא כל עובד ומנהל עבודה באתר בנייה, "המועסק בתפקיד שאינו
18 משרדי".

19 מבחינה עובדתית, הנתבעת טענה שהתובע לא עבד באתרי בנייה, אלא במשרדי
20 הנתבעת ולפרק זמן מסויים גם עבד מביתו (סעיף 2 לתצהיר ויזמן, סעיפים 3-4
21 לתצהיר גורן, סעיף 3 לתצהיר זלוטניקוב, עמוד 13 לפרוטוקול שורות 10-29, עמוד 19
22 שורות 28-34, עמוד 20 שורות 14-37).

23 בהתייחס לטופס הודעה לעובד בו נכתב כי התובע זכאי לזכויות מכח צווי ההרחבה
24 בענף הבניה, הנתבעת טענה שמדובר בטופס סטנדרטי המועבר לחתימתם של עובדי
25 השטח אצלה ואין להסיק ממנו שגם התובע עבד בתפקיד שטח (עדות ויזמן בעמוד 24
26 שורה 24 עד עמוד 26 שורה 17).

27 8. מהעדויות שנשמעו עולה כי כאשר התובע החל לעבוד, הוא שימש כעוזר מודד, תפקיד
28 שמעצם טבעו מבוצע בשטח ולא במשרדים (עדות זלוטניקוב, עמוד 3 לפרוטוקול
29 המתומלל, החל משורה 32 עד עמוד 4, שורה 3). עם זאת, אין חולק כי התובע עבד גם

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 46759-10-15

- 1 במשרדי הנתבעת ולמעשה ברוב שנות עבודתו, התובע עבד רק מהמשרדים, כחשב
2 כמויות. לא למותר לציין כי מעצם טיבו, לצורך מילוי התפקיד כחשב כמויות, לא
3 נדרשת עבודה באתרי הבניה. ר' למשל בעדות זלוטניקוב, עמוד 6, שורה 20 עד עמוד
4 7 שורה 4, וגם המשך העדות תומך במסקנה זו -
- 5 "בוריס עשה חישובים לפי בקשה של מהנדסי האתר ומהנדסים שיושבים
6 במשרד...
7 בדרך כלל בוריס עשה חישובים, זה מה שאני יודע."
8 (ר' גם בעדות התובע בעמוד 19 שורה 30 עד עמוד 20 שורה 1).
- 9 עוד יש לציין כי עדותו של זלוטניקוב, לפיה התובע היה מבצע עבודות חישובים
10 במשרד עבור מהנדסי האתר (ר' בעמודים 8-7 לעדותו) מתיישבת עם ציון שמות מנהלי
11 האתר והאתרים, בדוחות נוכחות/ שעות של התובע (צורפו כנספח ה' לתצהירי
12 הנתבעת). על פי מסמכים אלה, לכל המוקדם, החל מפברואר 2009, התובע עבד כחשב
13 כמויות, היינו בתפקיד משרדי.
- 14 הצו עליו הנתבעת מסתמכת הוא צו 2010, שנקבע בו כי "עובד" שהוראות הצו חלות .9
15 עליו הוא "כל עובד ומנהל עבודה באתר בנייה (כהגדרת המונח בצו זה) המועסק
16 בתפקיד שאינו משרדי".
- 17 צו 2010 הורה על ביטול צווי הרחבה קודמים (ברישא לצו נקבע: "כמו כן אני מודיע
18 בהתאם לסעיף 31 לחוק כי צווי הרחבה להסכמים קיבוציים קודמים בענף הבניין -
19 בטלים"). עם זאת, לפי הוראת סעיף 33 לחוק הסכמים קיבוציים, תשי"ז - 1957,
20 הוראות אישיות שבצו ההרחבה ממשיכות לחול, כחלק מחוזה העבודה האישי של
21 העובד -
- 22 "בטל צו הרחבה מכוח סעיף 31 או בוטל מכוח סעיף 32, מוסיפות
23 ההוראות האישיות של ההסכם הקיבוצי שהורחבו בצו לעמוד
24 בתקפן כחלק מחוזה העבודה שהיו קיימים בהיות הצו בתקפו, כל
25 עוד לא שונו או לא בוטלו בחוזה עבודה חדשים."
26
- 27 מאחר שהתובע החל לעבוד בשנת 2005, יש לבחון מה היו ההוראות הענפיות במועד
28 זה ולכלל המאוחר באוקטובר 2008, שבע שנים שקדמו להגשת התביעה.
29
- 30 העובדה שענף הבנייה הינו ענף מוסדר במישור הקיבוצי מזה כחמישים שנים, מאז שנת .10
31 1968, ובמסגרתו פורסמו צווי הרחבה רבים, היא בבחינת ידיעת דיינים בבית הדין

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 46759-10-15

- 1 לעבודה (ר' למשל הנפסק בעס"ק (ארצי) 18/08 **התאחדות הקבלנים והבוניס בישראל**
2 **בע"מ - הסתדרות העובדים הכללית החדשה**, 15.11.2009, ר' גם הערות העורכים
3 בפסטרנק "הסכמים קיבוציים" בפרק 18.1 ו - 18.1.9 העוסקים בהסכמים קיבוציים
4 ובצווי הרחבה בענף הבנייה והעבודות הציבוריות).
- 5
6 11. בניגוד להוראה שבצו 2010, לפיה צווי הרחבה קודמים בוטלו, הרי שבעבר צווי הרחבה
7 בענף שינו צוויים קודמים, אך ברובם לא נקבעה הוראה המבטלת צוויים מוקדמים יותר.
8
9 בנוסף, במועדים הרלוונטיים לתקופת עבודתו של התובע, נקבעה הזכות לביטוח
10 פנסיוני של העובדים בענף הבנייה, ללא סייג בין תפקידים שונים בענף. כך למשל, בצו
11 ההרחבה מיום 27.2.06 נקבע כי "ההוראות המורחבות כמפורט בתוספת יחולו על כל
12 העובדים והמעבידים בענף הבניין" (י"פ 5500, התשס"ו, 27.2.06, עמ' 2060).
- 13
14 בדומה, בצו משנת 1999 (י"פ 4760 תשנ"ט), נקבעה חובת ביטוח פנסיוני בענף הבנייה
15 בשיעור של 12% (חלק המעסיק). גם בצו זה נקבע שהוראותיו יחולו "על כל העובדים
16 בישראל בענף הבנייה והעבודות הציבוריות (בחריגים שאינם מתקיימים בתובע – כגון
17 במקרה שהעובד בוטח בביטוח מנהלים לקצבה).
- 18
19 12. כלומר בין במועד תחילת עבודתו של התובע (כאשר עבד גם באתרים, כעוזר מודד) ובין
20 בשנת 2008 (7 שנים לפני הגשת התביעה), הוראות צווי הרחבה בענף הבנייה קבעו
21 חובת ביטוח פנסיוני לעובדים, ללא קשר למהות התפקיד שביצעו. על כן התובע היה
22 זכאי לביטוח פנסיוני במועד תחילת עבודתו בחברה.
- 23
24 בהמשך, בהתייחס לצו 2010, המשיכו לחול על התובע ההוראות האישיות שבצווי
25 הרחבה קודמים, וזאת בהתאם להוראת סעיף 33 לחוק הסכמים קיבוציים.
- 26
27 13. אשר לנוסח ההודעות בדבר תנאי העסקה שנמסרו לתובע, אנו סבורים שאין בהן
28 לתרום להבנת המחלוקת בין הצדדים. הן משום שממילא הזכות קבועה בצווי הרחבה
29 והעובד אינו רשאי לוותר עליה (סעיפים 30 ו - 19 לחוק הסכמים קיבוציים) והן מאחר
30 שההודעות כוללות סתירה פנימית – בחלק המודפס נרשם שהתובע זכאי לזכויות על
31 פי הצו הענפי ואילו באחת ההודעות, הסעיף העוסק בפנסיה נמחק.
- 32

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 46759-10-15

זכאות לפיצויי פיטורים

- 1
2 14. לטענת התובע, הוא התפטר מעבודתו עם הגיעו לגיל פרישה ועל כן הוא זכאי לפיצויי
3 פיטורים. מאחר שפיצויי הפיטורים שולמו לתובע באיחור, בחודש אוגוסט 2015, נתבעו
4 גם פיצויי הלנת פיצויי פיטורים.
- 5 אף שהתביעה הוגשה למעלה מ-60 יום לאחר שפיצויי הפיטורים שולמו לתובע, התובע
6 טען שיש להאריך את תקופת ההתיישנות ולהתחשב בכך שהוא פעל למצוא עורך דין,
7 במועדים הרלוונטיים בא כוחו שהה בחופשה והדבר גרם לעיכוב בטיפול בעניינו (ר'
8 תכתובת בין בתו של התובע ובין עו"ד נחמני - נספח ז' לתצהיר התובע; סעיפים 12-25
9 לתצהיר התובע).
- 10 בתשובה לטענת הקיזוז, נטען שהנתבעת גילתה דעתה כי התובע זכאי לפיצויי פיטורים
11 ואף שילמה לו אותם ועל כן היא אינה רשאית לחזור בה מהסכמתה (סעיפים 21-25
12 לתצהיר התובע).
- 13 15. לטענת הנתבעת, התביעה לפיצויי הלנה התיישנה ודינה להידחות.
14 לגבי פיצויי הפיטורים, נטען שהתובע אינו זכאי להם מאחר שהוא החל לעבוד לאחר
15 שעבר את גיל הפרישה. עוד נטען שמאחר שהפיצויים שולמו לתובע שלא כדין, הנתבעת
16 רשאית לדרוש את קיזוז הסכום ששולם לתובע (54,872 ₪), מכל סכום שייפסק כנגדה
17 (סעיף 12 לתצהיר ויזמן, סעיפים 11-19 לתצהיר אולניק).
- 18 16. התובע אישר שהוא התקבל לעבודה בגיל 65 ו-8.5 חודשים כשבאותו מועד גיל הפרישה
19 שלו (בהתחשב בשנת הלידה) עמד על 65 ו-8 חודשים (עמוד 5 שורות 9-6; ר' סעיפים 6-7
20 לחוק גיל פרישה, תשס"ד-2004, וכן התוספת לחוק).
- 21 בסעיף 11(ה) לחוק פיצויי פיטורים, תשכ"ג - 1963 (להלן – חוק פיצויי פיטורים), נקבע
22 כי אדם המתפטר לאחר הגיעו לגיל פרישה זכאי לפיצויי פיטורים:
- 23 "ה) התפטר עובד לאחר שהגיע לגיל הפרישה, כמשמעותו בחוק גיל פרישה,
24 התשס"ד-2004, רואים את ההתפטרות לענין חוק זה כפיטורים; ..."
25
- 26 הוראה זו נוגעת לעובדים שהחלו את עבודתם (אצל אותו מעסיק או באותו מקום
27 עבודה), לפני שהגיעו לגיל פרישה (דב"ע מא/78-3 מורנו - חרות בע"מ, פד"ע יג 25 (1981);
28 מ' גולדברג, נ' פינברג, דיני עבודה, כרך שני, פרק 32 בעמ' 35 (2017)).

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 46759-10-15

1 בעניין מורנו גם הוסברו הנימוקים לסעיף זה, ואלה יפים כיום, כמו במועד חקיקת
2 הסעיף (בשנת 1977) וללא קשר לחקיקת חוק גיל פרישה:

3 "הוראה שבסעיף 11(ה) היא כאמור בגדר הודאה ליאפליה חיובית ובתור שכזאת אין
4 לתת לה פירוש מרחיב. מדברי ההסבר להצעת החוק עולה, כי הכוונה היתה לאפשר
5 לעובדת ולעובד אשר ברצונם להתפטר מן העבודה בהגיעם לגיל הפרישה המקובל (65
6 בגבר ו-60 באשה) ואשר אינם נהנים מזכויות לקצבה על-פי חוק או על-פי הסכם
7 יחידי או הסכם קיבוצי - להתפטר תוך זכאות לפיצויי פיטורים (ה"ח, שם).

8 ברור שכוונת המחוקק לא היתה להביא לזכויות יתר לעובד המתקבל לעבודה בגיל
9 70 ומתפטר שלא מאחת הסיבות או באחת הנסיבות המזכות כל עובד אחר בפיצויי
10 פיטורים. הוראה כזאת או פירוש שיביא לתוצאה כזאת תטיל על המעביד חובה שאינה
11 מוטלת עליו בגין עובד אחר, והתוצאה תהיה - הכבדה על גמלאים לקבל עבודה
12 והימנעות מעבידים מלקבלם לעבודה.

13 זאת ואף זאת: עת מדובר בעובד שנתקבל לעבודה לאחר גיל הפרישה, קשה למצוא
14 צידוק לפיצויי פיטורים עקב התפטרות מחמת גיל בלבד. משלושת היסודות לרעיון של
15 פיצויי פיטורים - היינו 'אמורטיזציה' של עבודה שהושקעה, בבחינת פיצוי על החלק
16 בהקמת המפעל, אבטלה בין מקום עבודה למקום עבודה חדש, דאגה לעת זקנה - אינו
17 מתקיים גם אחד."

18

19 בנסיבות אלה, התובע לא היה זכאי לפיצויי פיטורים על פי הדין.

20 עם זאת יש לציין כי על פי הדין, גם מקום בו המעסיק משלם לעובד פיצויי פיטורים שלא
21 על פי זכאותו של העובד בהתאם לדין, התשלום כפוף לכלל ההוראות הרלוונטיות, כגון
22 פיצויי הלנה (דב"ע תשך/ 3-78 אלוני - אל על נתיבי אוויר לישראל בע"מ, פד"ע כב 17
23 1990)).

24

25 17. ויזמן העיד שפיצויי פיטורים שולמו לתובע בהתאם לייעוץ משפטי שהנתבעת קיבלה
26 ועל רקע לחץ שהפעילה בתו של התובע (עמוד 33 שורה 21 עד עמוד 36 שורות 4-1,
27 ובשורות 19-39, עמוד 37 שורה 1-21). בלשונו - "יותר בצורה הומנית, יותר בצורה
28 הומנית, יותר מעניין של רחמנות" (עמוד 36 שורות 19-20).

29 פיצויי הפיטורים שולמו לתובע בחודש אוגוסט 2015, כחמישה חודשים לאחר סיום
30 עבודתו. מדובר בפרק זמן מספיק לבחינת השאלה המשפטית אם התובע זכאי על פי
31 הדין לפיצויי פיטורים. ויזמן העיד שהוא נועץ עם עו"ד בן חמו, ב"כ הנתבעת, בעניין
32 זה. גם אם נכונה טענתו של ויזמן לפיה הנתבעת נעתרה לבקשת התובע לפיצויי
33 פיטורים לאור פניות שקיבל מבתו, הרי שפירוש הדבר כי במועד התשלום, הנתבעת
34 ביקשה להיטיב עם התובע, ולהעניק לו את פיצויי הפיטורים. בהתחשב במצבו האישי
35 של התובע (בהליך נזכרו בעיות רפואיות שונות ואף אשפוז), גילו של התובע ומשך

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 46759-10-15

- 1 העבודה של למעלה מתשע שנים, הרי שגם אם ההחלטה לשלם לתובע את פיצויי
2 הפיטורים התקבלה לפני משורת הדין, היא מתבקשת בנסיבות העניין.
3 מאותן סיבות, אין מקום להורות על קיזוז הסכום בדיעבד (השוו: דב"ע (ארצי) נד/48-
4 3 מזרה – ימין, (2.5.94); ע"ע (ארצי) 45431-09-16 גורביץ - א.ב.מ. תעשיות פלסטיקה
5 (1989) בע"מ, 16.1.18, סעיף 36 לפסק הדין והאסמכתאות שם, עתירה לבג"צ נדחתה
6 - בג"ץ 2173/18 גורביץ – בית הדין הארצי לעבודה, 15.7.18).
7
8 התובע טען כי בחישוב פיצויי הפיטורים ששולמו לו נפלה טעות וכי הוא זכאי .18
9 להפרשים בסך 2,404 ₪. לתצהירו התובע צירף תדפיס מאתר שבו בוצע החישוב (נספח
10 ד' לתצהיר התובע). מעדות התובע ניכר כי לא ידע להסביר את הסכומים. התובע
11 הוסיף והגיש תכתובת דוא"ל בין בתו ובין ויזמן, שבה פורט חישוב פיצויי הפיטורים
12 (נספח ה' לתצהיר התובע). על פי חישוב זה, התובע היה זכאי לפיצויי פיטורים בסך
13 56,532 ₪. כלומר, גם לשיטת הנתבעת קיימת יתרה קטנה לזכות התובע (1,600 ₪).
14 עיינו בחישוב שהוצג על ידי הנתבעת ומצאנו כי הוא נערך בהתאם להוראות הדין.
15 בהתחשב בכך שחישוב התובע מבוסס על אתר במרשתת, כך שלא ניתן להתחקות אחר
16 החישוב, אנו מקבלים את החישוב שהוצג על ידי הנתבעת, שניתן לו הסבר והוא נערך
17 על פי הדין, ומורים כי עליה לשלם לתובע הפרשי פיצויי פיטורים בסך 1,660 ₪.
18
19 אשר לתביעה לפיצויי הלנה, אנו סבורים כי יש לדחותה. .19
20 ראשית יש להעמיד דברים על דיוקם ולהפנות להוראת סעיף 20(ג) לחוק הגנת השכר,
21 תשי"ח – 1958 (להלן – חוק הגנת השכר), בו נקבע:
22 "מי שזכאי לפיצויי פיטורים שלא מכוח סעיפים 1(א) או 5 לחוק
23 פיצויי פיטורים, תשכ"ג-1963, לא יחול לגביו המועד לתשלום
24 פיצויי פיטורים כאמור בסעיף קטן (א) אלא לאחר שנמסרה
25 למעסיק קודם לכן דרישה בכתב לתשלום הפיצויים תוך ציון
26 העילה לדרישה; נמסרה הדרישה למעסיק לאחר המועד האמור
27 – יחול לגביו המועד לתשלום הפיצויים ביום מסירת הדרישה."
28
29 אין חולק כי הטענות לגבי זכאותו של התובע לפיצויי פיטורים נובעת מסעיף 11(ה) לחוק
30 פיצויי פיטורים. בהתאם, המועד לתשלום פיצויי פיטורים חל לאחר שנמסרה למעסיק
31 קודם לכן דרישה בכתב לתשלום הפיצויים תוך ציון העילה לדרישה.
32 על פי הראיות שהוצגו, התובע דרש לראשונה בכתב את פיצויי הפיטורים ביום 16.8.15,

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 46759-10-15

- 1 אזי חישוביו וטענותיו לגבי הזכאות לפיצויי הלנה, המבוססים על מועד ניתוק יחסי
2 העבודה (12.3.15), עומדים בניגוד להוראות החוק.
3
4 בנוסף, התובע קיבל את פיצויי הפיטורים בשני תשלומים. כמפורט בתצהירו (סעיף 15),
5 התשלום הראשון בוצע ביום 9.8.15 (ש"ח 35,000), כלומר עוד לפני שפנה בכתב לנתבעת.
6 התשלום השני בוצע ביום 24.8.15, פחות מעשרה ימים לאחר פנייתו בכתב.
7
8 בנסיבות אלה, אין מקום לפסוק לזכות התובע פיצויי הלנת פיצויי פיטורים (ר' גם
9 הוראות סעיף 20(ב)(1) לחוק הגנת השכר, לגבי איחור של עד שבועיים בתשלום פיצויי
10 הפיטורים).
11
12 זאת ועוד - התביעה הוגשה לבית הדין ביום 23.10.15.
13 גם בהתעלם מהוראת סעיף 20(ג) לחוק הגנת השכר, אם נתייחס רק למועדי תשלום
14 פיצויי הפיטורים, אין מקום לקבל את התביעה לפיצויי הלנה.
15
16 עובדתית, לא יכול להיות חולק שלגבי התשלום הראשון של פיצויי הפיטורים, חלפו
17 למעלה מ- 60 ימים מקבלתו ועד הגשת התביעה ואילו לגבי החלק השני - חלפו בדיוק
18 60 ימים.
19
20 על פי הוראת סעיף 17א לחוק הגנת השכר, תביעה לפיצויי הלנה מתיישנת לאחר 60
21 ימים אם הסכום שבגיננו נתבעו פיצויי הלנה שולם, וזאת ממועד התשלום. בנוסף,
22 "התיישנות הזכות לפיצויי הלנה היא התיישנות מהותית" (ע"ע (ארצי) 68695-03-16
23 כץ - עמישב שירותים בע"מ, 20.11.17).
24 בחוק נקבעו הנסיבות בהן ניתן להאריך את תקופת ההתיישנות, בכל הנוגע לפיצויי
25 הלנת שכר בלבד (סעיף 17א(ב) לחוק הגנת השכר ור' גם ס"ק (ג) הקובע סייגים לסייג
26 הקבוע בס"ק (ב)).
27 החוק אינו קובע החרגה דומה לגבי הלנת פיצויי פיטורים. בנוסף, הנסיבות עליהן
28 התובע הצביע אינן הנסיבות המאפשרות הארכת תקופת ההתיישנות לגבי פיצויי
הלנה. זאת ועוד, התובע אישר בעדותו שמכתב הדרישה מאוגוסט נכתב בעזרת עו"ד
וכי הוא גם פנה להסתדרות לאחר התפטרותו (עמוד 9 שורה 28 עד עמוד 11 שורה 3),
כך שענייניו האישיים של בא כוחו הנוכחי לא יכולים להוות נימוק להארכת תקופת
התיישנות מהותית שנקבעה בחוק.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 46759-10-15

1 בכל מקרה וביחס לתשלום השני - כאשר מדובר בפרק זמן קצר ביותר בין מכתב
2 הדרישה של התובע ובין התשלום ומבחינת התיישנות מהותית של ההלנה, מדובר ביום
3 אחד, איננו סבורים כי מתקיימות נסיבות המצדיקות לחייב את המעסיק בפיצוי
4 הלנה שמטרתם עונשית.

5

6

שכר קובע ועבודה בשעות נוספות

7 21. החל מחודש ינואר 2011 שולם לתובע שכר חודשי. תחילה השכר עמד על 7,000 ₪ נטו
8 (7,356 ₪ ברוטו). בחודש אפריל 2013, המשכורת עמדה על 8,000 ₪ נטו (8,440 ₪
9 ברוטו).

10 החל מחודש מאי 2013 הוסף בתלושי השכר תשלום בגין 50 שעות נוספות. המשכורת
11 הועמדה על 6,320 ₪ ברוטו וכן שולמו 2,123 ₪ בגין 50 שעות נוספות בשיעור 125%.

12 22. לטענת התובע, הנתבעת ביצעה פיצול פיקטיבי בתלושי השכר לשכר יסוד ולגמול בגין
13 עבודה בשעות נוספות, כשבפועל מדובר היה בשכר יסוד. על כן התובע ביקש לראות
14 את כל הסכום ששולם לו בשני רכיבים אלה כשכר רגיל וממנו לגזור את התמורה בגין
15 עבודה בשעות נוספות (סעיפים 26-33 לתצהיר התובע, נספח ח' לתצהיר התובע -
16 תחשיב).

17 23. לטענת הנתבעת, עד לחודש אפריל 2013, בתלוש השכר של התובע צוין שכר חודשי
18 כולל ללא פירוט רכיב השעות הנוספות, אך בפועל, זה כלל גם את התשלום עבור עבודה
19 בשעות נוספות. בהקשר זה נטען שכבר בחודש ינואר 2011 (עת שולם לתובע שכר
20 חודשי) סוכם עם התובע כי שכרו החודשי הנקוב בתלוש יכלול תמורה בגין 50 שעות
21 נוספות. הנתבעת הפנתה להודעות בדבר תנאי העסקה משנת 2012, ומשנת 2014 (נספח
22 ג' לתצהיר התובע).

23 24. לטענת הנתבעת שכר התובע כלל תגמול בגין עבודה בשעות נוספות, כפי שעולה מטפסי
24 הודעה בדבר תנאי העסקה, מהשנים 2012 ו-2014.

25 מפאת חשיבות הדברים מצאנו להביא את נוסח ההודעות שנית.

26 בטופס הודעה על תנאי עבודה מיום 6.11.12, נקבע:

27 5" הבסיס שלפניו משולם השכר: משכורת חודשית/שעתית 7500 ₪ הכולל
28 שעות נוספות עפ"י סעיף 7 ובנוסף 1500 ₪ נסיעות

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 46759-10-15

7. אורכו של יום העבודה הרגיל של העובד שמונה שעות/ עובד לא יעבוד יותר מ 182 שעות בחודש, עובדים שיקבלו אישור לעבוד בשעות נוספות יקבלו גמול בגין עבודה בשעות נוספות לפי השיעורים הנקובים בסעיפים 16 ו 17 לחוק שעות עבודה ומנוחה כ"כ מוסכם כי העובד יקבל בכל חודש 50 שעות נוספות לפי חישוב שעתיים נוספות כל יום"
- בהודעה נוספת משנת 2014 בה נכתב כי שכרו החודשי יעמוד על 6,320 ₪ וכן נכלל סעיף 7 בעניין זכאותו לגמול בגין עבודה בשעות נוספות מעבר ל-182 שעות בחודש.
25. ויזמן הבהיר בעדותו שסיכום תנאי העבודה הועלה על הכתב רק בשנת 2012, משהנתבעת התקשרה עם עו"ד בן חמו אשר הבהיר לה כי עליה להעביר לתובע הודעה כתובה בדבר תנאי עבודתו. בהקשר זה נטען כי לא כל העלאה בשכרו קיבלה ביטוי בהודעה מתוקנת (עמוד 46 שורה 25 עד עמוד 48 שורה 10).
- ויזמן הוסיף והעיד שהוא נכח בסיכום תנאי ההעסקה עם התובע (סיכום אליו הגיע התובע עם אולניק; עמוד 38 שורות 14-38) וכי הוא עצמו מסר לתובע את ההודעה על תנאי עבודתו (עמוד 39 שורה 37 עד עמוד 41 שורה 1), לאחר שהסביר לו את תוכנה (עמוד 41 שורות 2-11, שורות 28-33).
- אשר לטופס עליו סירב התובע לחתום (בשנת 2014), ויזמן העיד שהתובע סירב לחתום והבהיר כי ישוחח עם אולניק בנושא (עמוד 42 שורות 14-34). לבסוף, התובע חתם על ההודעה.
- לגבי התאריך שצוין על גבי ההודעה, ויזמן הבהיר שייטכן שמדובר בטעות סופר (עמוד 42 שורה 35 עד עמוד 43 שורה 9, עמוד 45 שורות 15-19).
26. עדותו של התובע בעניין ההודעות על תנאי העבודה היתה מתחכמת ולא עוררה אמון. יש לציין כי התובע השיב באופן מתריס ולעומתי לשאלות שהוצגו לו ולא רק בנושא ההודעות (ר' למשל עמוד 5, שורות 3-4, עמוד 7, שורה 26, עמוד 11, שורות 16-17, עמוד 13, שורות 5-9, עמוד 18, שורות 18-20).
- לגבי ההודעות בדבר תנאי עבודה, התובע ניסה להתכחש להן בטיעון שאינו חתום (עמוד 15, שורות 11-12). כלומר, ביחס להודעה משנת 2012 – אינה חתומה על ידו וביחס להודעה משנת 2014 - התובע אישר שהודעה זו הועברה לידי, אך הוא תיקן אותה וציין בכתב ידו את המספר 8,000 (שכר חודשי), ובכל מקרה, הודעה זו אינה חתומה. אשר להודעה משנת 2014 שהציגה הנתבעת, בסופו של דבר התובע אישר

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 46759-10-15

- 1 שחתימתו מופיעה עליה, אך טען כי אינו זוכר שחתם על הודעה זו (סעיפים 10-11
2 לתצהיר התובע, עדותו בעמוד 15 שורות 11-33, עמוד 16 שורות 14-32).
- 3 בהשוואת שתי העדויות בנושא ההודעות על תנאי עבודה, אנו מעדיפים את עדותו של
4 ויזמן, לפיה גם תוכן ההודעה משנת 2014 הוסבר לתובע, אשר תחילה סירב לחתום
5 עליה, אך לבסוף אישר האמור בה.
- 6 התובע אישר בעדותו כי הוא זה שביקש לדעת "שורה תחתונה בנטו" לגבי השכר .27
7 שיקבל וכך גם עולה מההערה שכתב לגבי ההודעה משנת 2014 - 8,000 ₪. ר' גם
8 בחקירתו הנגדית, בעמוד 16, שורות 31 - 32 :
- 9 "ש. מה שאותך מעניין זה לא השכר הזה או הזה, רצית לראות את כל
10 התמונה הכוללת?
11 ת. נכון."
- 12 מקריאת ההודעות על תנאי העבודה, עולה כי השכר "נטו" ששולם לתובע, הוצג עוד
13 בשנת 2012 כשכר שלמעשה מורכב ממשכורת חודשית ומתשלום בגין 50 שעות
14 נוספות. כך הנתבעת המשיכה לנהוג גם בשנת 2014.
- 15 העולה מההודעות על תנאי העבודה מתיישב גם עם הסכומים ששולמו לתובע, כעולה
16 מתלושי השכר.
- 17 להלן הנתונים המפורטים בתלושי השכר של התובע בתקופה הרלוונטית: .28
18 בחודשים ינואר 2011-מרץ 2011 שולם לתובע שכר חודשי של 7,356 ₪ (7,000 ₪ נטו).
19 מחודש אפריל 2011 שולם לתובע סכום דומה וכן שולמו לו דמי נסיעות בסך של 1,162
20 ₪ לערך (1,000 ₪ נטו).
21 מחודש ינואר 2012 הועלה שכר היסוד של התובע והועמד על 7,916 ₪ לערך (7,500 ₪
22 נטו) ודמי הנסיעות ששולמו לתובע הועלו ל - 1,813 ₪ ברוטו (1,500 ₪ נטו).
23 בחודשים מרץ- מאי 2012 שהה התובע בחופשת מחלה מלאה ובחודש יוני 2012 נעדר
24 התובע 5 ימים מפאת מחלה.
25 בחודש יולי 2012 הופחתו דמי הנסיעות ששולמו לתובע והועמדו על 1,186 ₪ ברוטו
26 (1,020 ₪ נטו), אך בהמשך הועלו לסכום של כ - 1,800 ₪ ברוטו (1,500 ₪ נטו).
27 בחודש מרץ 2013 שולם לתובע 7,842 ₪ (7,500 ₪ נטו) ובחודש אפריל 2013 הועלה
28 שכרו והועמד על 8,440 ₪ ברוטו (8,000 ₪ נטו).

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 46759-10-15

- 1 החל מחודש מאי 2013 שולם לתובע שכר יסוד וכן גמול בגין 50 שעות נוספות,
2 כדלקמן: 6,320 ₪ ברוטו, גמול בגין עבודה בשעות נוספות בסך 2123.5 ₪ (50 שעות
3 בתעריף 42.47) וכן דמי נסיעות בסך 1,898 ₪.
- 4 29. ניתן לראות ששכום הברוטו הכולל ששולם לתובע בחודש אפריל 2013 היה זהה לשכר
5 היסוד בצירוף הגמול בגין עבודה בשעות נוספות ששולם לתובע בחודש מאי 2013.
6 לטענת התובע, עניין זה מלמד כי הפיצול לרכיבים מצביע על כך שמדובר בפיצול
7 פיקטיבי.
- 8 בראות עינינו, עניין זה מביא למסקנה הפוכה, לפיה בפועל, שכר היסוד ששולם לתובע
9 עד לחודש אפריל 2013 כלל גם תשלום בגין עבודה בשעות נוספות, אף שלא בוצעה
10 הפרדה מתאימה בתלושי השכר.
- 11 כאמור, בהתאם לטופס הודעה לעובד נקבע, ברחל בתך הקטנה, כי הסכום החודשי
12 שישולם לתובע כולל תמורה בגין 50 שעות נוספות. העובדה ששכר התובע נותר כשהיה
13 בתקופה שלפני הפיצול ולאחריו מחזקת המסקנה לפיה גם לפני שתנאי ההעסקה
14 קיבלו ביטוי מפורש ומפורט בתלושי השכר, השכר החודשי היווה תמורה בגין 182
15 שעות עבודה רגילות ו-50 שעות נוספות (שחושבו בהתאם למשרה בת 186 שעות
16 בחודש).
- 17 ויזמן נחקר על סוגיית טופס הודעה לעובד בהרחבה ועדותו בעניין זה היתה בהירה,
18 עקבית והיא מהימנה בעינינו. ויזמן העיד שהוא הבהיר לתובע מראש כי השכר החודשי
19 כולל בתוכו גם תגמול בגין 50 שעות נוספות. עניין זה קיבל ביטוי כתוב, בהתאם לעצת
20 בא כח הנתבעת, עמו התקשרה הנתבעת בשנת 2012.
- 21 עדותו של ויזמן בעניין זה עולה בקנה אחד עם ההודעות ועם תלושי השכר.
- 22 30. לאור המסקנה לפיה השכר הכולל ששולם לתובע בחודש אפריל 2014 היה שווה לשכר
23 היסוד בצירוף גמול בגין עבודה בשעות נוספות ששולם לו חודש לאחר מכן (חודש מאי
24 2014), יש לקבוע כי למרות שבתלוש צוין שכר כולל של 8,440 ₪, שכר היסוד של התובע
25 נכון לחודש אפריל 2013 (החודש בו קיבל התובע העלאת שכר), עמד על כ- 6,320 ₪
26 ויתרת השכר שולמה בגין עבודה בשעות נוספות, אף שהדבר לא קיבל ביטוי בתלוש.
- 27 בחודשים הקודמים שולם לתובע שכר יסוד נמוך יותר, אולם בכל מקרה השכר הכולל
28 כלל גם תשלום בגין 50 שעות נוספות בתעריף 125%.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 46759-10-15

- 1 כלומר, הסכמת הצדדים לגבי שכרו של התובע היתה כי השכר החודשי המשולם לו
2 כולל תגמול בגין עבודה בשעות נוספות (50 שעות בתעריף 125%). כך הדברים הוצגו
3 לתובע וכך הוצגו בהודעה בכתב על תנאי עבודה. בזמן אמת, התובע לא התנגד לדברים,
4 מאחר שעיקר מעייניו היו נתונים לשאלה מה יהיה שכרו בנטו ולא מה יהיו רכיבי
5 השכר.
- 6 לפיכך, נדחית הטענה לפיה לא שולם לתובע גמול בגין עבודה בשעות נוספות וכן הטענה
7 לפיה התלושים מחודש מאי 2013 היו פיקטיביים.
- 8 31. בשולי הדברים יש להעיר שהשכר השעתי ממנו נגזר הגמול בגין עבודה בשעות נוספות
9 חושב בהתאם למשרה מלאה בת 186 שעות $(6,320/186) \times 125\% \times 50$ שעות = 2,123.6
10 ₪). עם זאת, במסגרת פסק הדין נקבע שעל התובע חלות הוראות צו ההרחבה בענף
11 הבנייה, כלומר משרה מלאה היא בת 182 שעות, כך שהגמול שהגיע לתובע בגין 50
12 שעות נוספות בחודש היה צריך לעמוד על 2,170 ₪ $(6,320/182) \times 125\% \times 50$ שעות).
- 13 מדובר בפער של 46.4 ₪ בחודש. כפי שיפורט בסעיפים הבאים, עניין זה נלקח בחשבון
14 בפסיקת הסכום המגיע לתובע בגין עבודה בשעות נוספות.
- 15 היקף העבודה בשעות נוספות
- 16 32. לטענת התובע, החל מחודש ינואר 2011 הוא ביצע עבודה בשעות נוספות. לדבריו, הוא
17 עבד בימים א'-ה' בשעות 6:30 - 16:30 ובימי ו' בשעות 6:30 - 13:30, סך הכל 57 שעות
18 שבועיות (עמוד 7 שורה 32 עד עמוד 8 שורה 8).
- 19 (במסגרת כתב התביעה נתבעו ברכיב זה 131,751 ₪ ובמסגרת תצהיר התובע, הסכום
20 צומצם ל - 108,317 ₪).
- 21 בנושא ניצול הפסקות, התובע העיד שכלל לא ניצל הפסקות במהלך עבודתו, לא אכל
22 בחדר האוכל, אלא אכל כריך במהלך יום העבודה.
- 23 בתצהיר התובע הובהר כי זמן ההפסקה של חצי שעה לא נלקח בחשבון במסגרת
24 התחשיב (סעיף 33 לתצהיר התובע). לעומת זאת, בבית הדין התובע העיד שזמן
25 הפסקה לא הופחת מהתחשיב (עמוד 6, שורות 11-19). התובע הוסיף כי בשל מחלתו,
26 הוא נדרש לצאת להפסקת אוכל, כל אימת שנטל תרופות (עמוד 25 שורות 20-28).
- 27 33. לטענת הנתבעת, התובע לא עבד בשעות נוספות כנטען על ידו ובכל מקרה, שולם לו
28 גמול בגין 50 שעות נוספות בתעריף 125% בחודש. עוד נטען שלעיתים התובע עבד

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 46759-10-15

- 1 חמישה ימים בשבוע, אך הגמול בגין עבודה בשעות נוספות חושב החל מהשעה
2 התשיעית. כמו כן, גם במקרים בהם התובע לא השלים את מכסת השעות הנדרשת,
3 שולם לו שכר בגין 236 שעות עבודה (186 שעות רגילות + 50 שעות נוספות; סעיפים 4-
4 11 לתצהיר ויזמן, סעיפים 6-11, 20-32 לתצהיר אולניק, עדותו בעמוד 52 שורה 20 עד
5 עמוד 53 שורה 15, עמוד 55 שורה 21 עד עמוד 56 שורה 2).
- 6 עוד טענה הנתבעת כי התובע ניצל הפסקות ממושכות של 45 דקות, אך בפועל נוכח
7 משכרו זמן הפסקה של 30 דקות בלבד (סעיף 11 לתצהיר ויזמן, עדות אולניק, עמוד
8 55 שורות 36-38).
- 9
- 10 34. התובע ערך תחשיב ולטענתו בא כוחו בוצע ניכוי של חצי שעת הפסקה.
- 11
- 12 מהשוואת התחשיב עם הדו"חות (נספח ה' לתצהיר אולניק), עולה שבחישובי התובע
13 נפלו טעויות מסויימות. לדוגמה, בחודש יולי 2012 טען התובע כי ביצע 40 שעות נוספות
14 בתעריף 125% ו-20 שעות נוספות בתעריף 150%, אך על פי דו"ח הנוכחות התובע עבד
15 באותו חודש רק 19 ימים (הנתון מתיישב עם המצויין בתלוש השכר לאותו חודש) ואין
16 אינדיקציה לכך שביצע עבודה בשעות נוספות כפי שחושב על ידו.
- 17 כך גם בחודש אוגוסט 2013 – על פי דו"ח הנוכחות, התובע עבד בחודש זה 40.003
18 שעות נוספות בתעריף 125% ו-0.833 שעות עבודה בתעריף 150% (כולל שעות נוספות
19 שבועיות בימי ו'), אך התובע עתר לתשלום 42.29 שעות בתעריף 125% ו-12.63 שעות
20 בתעריף 150%.
- 21 בנוסף, התובע חישב את הגמול בגין עבודה בשעות נוספות החל מהשעה השמינית, גם
22 בשבועות בהם עבד חמישה ימים בשבוע.
- 23 מעבר לכך, שכר היסוד של התובע חושב בגין שכרו החודשי, מבלי לקחת בחשבון את
24 הגמול ששולם לתובע בגין עבודה בשעות נוספות, בהתאם למסקנתנו שלעיל.
- 25 בנסיבות אלה, איננו מקבלים את תחשיב התובע.
- 26 35. הנתבעת ערכה תחשיב מפורט במצורף לסיכומיה (סעיפים 66-67 לסיכומי הנתבעת -
27 תחשיב אחד לחודשים ינואר 2011 - אפריל 2013 ותחשיב חלופי לחודשים ינואר 2011
28 ועד לסיום עבודתו של התובע).

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 46759-10-15

- 1 התחשיב הנוגע לכל התקופה מקובל עלינו ברובו, להוציא טעות אחת הנוגעת להיקף
2 של משרה מלאה. התחשיב מושתת על הנחת המוצא כי משרה מלאה עומדת על 186
3 שעות עבודה בחודש, טענה שמצאנו לדחות לאור חלות צו ההרחבה בענף הבנייה ולפיו,
4 משרה מלאה בענף הבנייה עומדת על 182 שעות (הדבר רלוונטי לחישוב השעות הנוספות
5 השבועיות).
- 6 גם אם ניקח בחשבון את הטעות הנ"ל, בשים לב לכך ששולם לתובע תגמול בשיעור של
7 50 שעות נוספות בחודש, הסכומים ששולמו לו בגין רכיב זה, היוו תמורה מלאה בגין
8 הגמול המגיע לתובע.
- 9 ויודגש - לתובע שולם גמול בגין 50 שעות עבודה נוספות בחודש בתעריף 125%, גם
10 בחודשים בהם הוא ביצע עבודה הנופלת מהיקף זה, ואף לא נוכו משכר התובע סכומים
11 בגין שעות "חוסר". כלומר למעשה, הגמול בשיעור 125% היווה תמורה מלאה גם בגין
12 שעות העבודה בתעריף של 150%.
- 13 36. עם זאת, כפי שצוין לעיל, מאחר שחישוב השעות הנוספות בוצע בהתאם למשרה
14 בהיקף של 186 שעות, למעשה, שכר היסוד ממנו נגזר הגמול בגין עבודה בשעות
15 נוספות, היה נמוך משכר היסוד המגיע לתובע, (בחודש מאי 2013 - $6,320/186 = 33.9$,
16 לעומת $6,320/182 = 34.7$). על כן יש לפסוק לזכות התובע הפרשים כדלקמן:
- 17 ינואר עד נובמבר 2011 - 40.41 ₪ לחודש X 11 חודשים ;
18 דצמבר 2011 עד מרץ 2013 - 43.59 ₪ X 16 חודשים ;
19 אפריל 2013 עד מרץ 2015 - 46.4 ש"ח X 23.5 חודשים ;
20 סך הכל - 2,209 ש"ח.
- 21 ביטוח פנסיוני
- 22 37. הנתבעת לא ביטחה את התובע בביטוח פנסיוני.
23 במישור המשפטי, הנתבעת טענה כי מאחר שהתובע עבר את גיל הפרישה, לא היה זכאי
24 לביטוח פנסיוני.
- 25 במישור העובדתי, עולה מעדויות הנתבעת שהתובע נשאל בתחילת עבודתו אם יש לו
26 ביטוח קודם ולאחר שלא השיב, לא בוטח (ר' בעדותו של ויזמן, עמוד 29 שורות 12 - 38,
27 עמוד 33 שורות 7-17). בשלב מאוחר יותר, לאור ייעוץ משפטי שקיבלה הנתבעת היא
28 דחתה את דרישתו (עמוד 32 שורות 5-29).

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 46759-10-15

- 1 יצויין כי התובע אישר בחקירתו הנגדית כי במועד בו החל לעבוד אצל הנתבעת, לא היה
2 לו הסדר פנסיוני אחר, לאחר שמשך כספי תגמולים ממעסיק קודם (עמוד 11 שורה 26
3 עד עמוד 12 שורה 12, עדות בתו של התובע בעמוד 25 שורות 6-1).
- 4
- 5 38. לטענת התובע הוא זכאי לביצוע הפרשות לקרן הפנסיה מכח צו ההרחבה הכללי
6 במשק.
- 7 39. צו ההרחבה לביטוח פנסיוני במשק, משנת 2008 חל על כל העובדים שאין להם הסדר
8 פנסיוני מטיב (סעיף 3(א) לצו. בסעיף 4(א)1) לצו נקבע כי הצו לא יחול על -
- 9 "מי שבמועד הקובע או לאחריו מבוטח או שמעבידו מחויב לבטחו, עפ"י
10 הסכם קיבוצי ו/או הסדר קיבוצי ו/או הסכם אישי ו/או מנהג ו/או נוהג ו/או
11 צו הרחבה, קיים או עתיד, ו/או דין (להלן: "הסכם לביטוח פנסיוני"), כך
12 ששיעור ההפרשות בגינו לקופת גמל, לרבות לקרן הפנסיה, עומד לכל הפחות
13 על 17.5% משכר העובד."
- 14
- 15 כפי שנקבע לעיל, על התובע חל ההסדר הפנסיוני הענפי הקבוע בצווי ההרחבה שבענף
16 הבניה. על כן, הוראות צו ההרחבה הכללי משנת 2008, שהן בבחינת הסדר שיורי החל
17 על עובדים שלא היתה להם זכאות לביטוח פנסיוני ממקורות משפטיים אחרים, אינו
18 חל על התובע.
- 19 זאת ועוד, מאחר שההתנאה לגבי גיל העובד המבוטח קבועה רק בצו הכללי משנת
20 2008 ולא בצו הענפי, שאלת גילו של התובע אינה רלוונטית לסוגיה אם היתה חובה
21 לבטחו בביטוח פנסיוני.
- 22 לאור האמור לעיל, איננו נדרשים לאשר טענות הצדדים בנושא.
- 23 יוער, בתשובה לטענה שיכולה להיטען לגבי חוסר האפשרות לבטח עובד שעבר את גיל
24 הפרישה בקרן פנסיה, כי גם אם עניין זה היה מוכח (כלומר, שלא ניתן היה לבטח את
25 התובע בביטוח שנקבע בצו ההרחבה), עדיין מוטלת על המעסיק לפתרון מתאים
26 שיהווה ביצוע בקירוב של החובה הקבועה בדין. ר' הנפסק בע"ע (ארצי) 137/08
27 אילינז' – פרידמן חכשורי חברה להנדסה ולבניין בע"מ, 22.8.2010; ע"ע (ארצי)
28 64836-09-16 י.ב. שיא משאבים בע"מ – Gebre Okubazgy, 9.8.17).
- 29 40. לסיכום סוגיה זו - התובע היה זכאי לביטוח פנסיוני מכח צו ההרחבה בענף הבנייה,
30 בשיעור של 6% משכרו, וזאת החל מחודש נובמבר 2008 (לאור תקופת ההתיישנות

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 46759-10-15

1 הקבועה בדין) ועד למועד סיום עבודתו ביום 12.3.15, בהתאם לשכרו הקובע (שכר
2 יסוד בלבד כפי שפורט לעיל; הסכומים פורטו בסיכומי הנתבעת - נספח ב', הסכומים
3 לתקופה קודמת ר' תלושי שכר, נספח ב' לתצהיר התובע), בסך 25,036 ₪.

4 עם זאת, משאין לפסוק לתובע מעבר לסכום התביעה, על הנתבעת לשלם לתובע
5 24,717 ₪.

קרו השתלמות

6
7 41. התביעה ברכיב זה מבוססת על הוראת סעיף 35 לצו 2010. התובע לא הצביע על זכאות
8 לקרן השתלמות מכח צווי הרחבה קודמים. כפי שנקבע לעיל, במועד בו הצו נכנס
9 לתוקף, התובע עסק כחשב כמויות, ולא היה לו תפקיד באתרי בניה. בהתאם לסעיף
10 ההגדרות שבצו, הוא חל רק על "עובד ומנהל עבודה בתאר בנייה... המועסק בתפקיד
11 שאינו משרדי".

12 בנסיבות אלה, התובע אינו זכאי לקרן השתלמות ומשלא הצביע על מקור נורמטיבי
13 אחר בגינו הוא זכאי לה, דין התביעה ברכיב זה להידחות.

החזר הוצאות נסיעה

14
15 42. ברכיב זה נתבעו הפרשי הוצאות נסיעה בסך 6,345 ש"ח על יסוד טענת התובע לפיה
16 הנתבעת שילמה לו דמי נסיעות בחסר.

17 לגבי התקופה שמפברואר 2009 עד לסוף שנת 2010, נתבעו דמי נסיעות בתעריף של 25
18 ₪ ליום ל – 12 חודשים שונים באותה תקופה. לגבי החודשים ינואר עד מרץ 2011,
19 נתבעו 1,000 ₪ בחודש, לגבי יוני 2012 נתבעו 1,200 ₪ ולגבי אוגוסט 2012 נתבעו 1,140
20 ₪ (סעיפים 39-40 לתצהיר התובע).

21 43. לטענת הנתבעת, התובע קיבל שירותי הסעה (הוסע על ידי עובדים אחרים של הנתבעת)
22 וכשלא הוסע, שולמו לו דמי נסיעות (סעיף 14 לתצהיר ויזמן, סעיפים 40-42 לתצהיר
23 אולניק). כמו כן נטען כי לעיתים, התובע ביצע עבודה מהבית (סעיף 2 לתצהיר ויזמן,
24 סעיף 4 לתצהיר גורן, עדות זלוטניקוב בעמוד 9 לפרוטוקול שורות 6-1, שורות 33-38).

25 44. התובע אישר שנסע עם זלוטניקוב לעבודה, אך לדבריו הדבר נמשך רק כחמישה
26 חודשים (עמוד 7 שורות 2-15). התובע הוסיף כי השתמש בשירותי ההסעה, לאחר
27 תקופת מחלה ממושכת וכן לאחר תאונה בה היה מעורב בחודש ספטמבר 2014 (בשל
28 שלילת רישיונו עמוד 12 שורות 17-33).

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 46759-10-15

- 1 התובע הוסיף שעד שנת 2010 הוא נסע יומיים בשבוע ברכבו וארבעה ימים בהסעה.
2 נוסף על כך, התובע טען כי בשנים 2010-2011 ועד לסיום עבודתו הוא עבד מביתו (מבלי
3 שנדרש להגיע לעבודה) כשלושה שבועות במצטבר (עמוד 13 שורות 1-15).
- 4 .45 עדותו של התובע לגבי הוצאות הנסיעה לא היתה משכנעת. כך למשל, התובע טען
5 שאינו זוכר שעבד מהבית לאחר סיום חופשת המחלה הממושכת אליה יצא, אך אישר
6 כי כשעבד מהבית, אולניק דרש לדעת מה העבודה שהוא מבצע מביתו (בעניין זה ר' גם
7 עדות אולניק בעמוד 52 שורות 1-16).
- 8 בנוסף, לטענת התובע הוא שב מיד בסמוך לתום תקופת המחלה לעבודה במשרדי
9 הנתבעת, בחודש מאי 2012 (עמוד 18 שורה 27 עד עמוד 19 שורה 21). בהקשר זה השיב
10 באופן מתחכם (בשורות 20-21):
- 11 "ש. היה תקופה שהוא אפשר לך לעבוד מהבית?
12 ת. הסתברות של אפשרות תמיד יש".
- 13
- 14 בתו של התובע העידה כי לאחר תקופת אשפוז ממושכת אביה עבד מהבית (עמוד 25
15 שורות 11-19).
- 16 בהקשר להערכת עדות התובע יש לציין כי עדותו לגבי אורך תקופת המחלה (עמוד 18
17 שורה 27 עד עמוד 19 שורה 7) אינה מתיישבת עם תלושי השכר שהוצגו, מהם עולה כי
18 שהה בחופשת מחלה בחודשים מרץ - מאי 2012 וחמישה ימים בחודש יוני 2012 (ר' גם
19 נספח ו' לתצהירי הנתבעת).
- 20 .46 על יסוד עדויות אלה יש לפנות ולבחון את התביעה בעניין הנסיעות.
21
- 22 א. ראשית יש לציין כי התובע לא הסביר מכח מה נתבעו הסכומים בשיעור שפורט
23 - 25 ₪ ליום עבודה או 1,000 ₪ ואף יותר לחודש, שכן בהתאם להוראות צו הרחבה
24 בדבר השתתפות המעביד בהוצאות נסיעה לעבודה וממנה, הזכאות לדמי נסיעה
25 מסתכמת, לכל היותר, עד לעלות של כרטיס "חופשי חודשי". התובע לא הציג נתונים
26 לגבי עלות נסיעה בתחבורה ציבורית בשנים אלה. מחיפוש באתר המרשתת של חברת
27 "אגד" עולה כי בשנת 2009, לדוגמה, כרטיס חופשי חודשי במרחב השרון עלה פחות מ
28 - 300 ₪ (התובע התגורר ברעננה ומשרדי הנתבעת נמצאים בנתניה).

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 46759-10-15

- 1 ב. על פי הנתונים שבתלושי השכר, בשנים 2009 – 2010 (להוציא חודש פברואר
2 2009, בו שולמו לתובע 75 ₪ בגין נסיעות), שולמו לתובע דמי נסיעות בשיעור העולה
3 על עלות "חופשי חודשי".
- 4 כמו כן, התובע אישר כי עד לשנת 2010 הוא נהנה משירותי הסעה 4 פעמים בשבוע
5 (עמוד 7 שורות 31-30), ובנסיבות אלה, יש לדחות את תביעתו לתקופה זו.
- 6 ג. אשר לחודשים ינואר עד מרץ 2011, אולניק הצהיר כי באותה התקופה ויקטור
7 (זלוטניקוב) הסיע את התובע (סעיפים 9-7 לתצהיר אולניק). לעומת זאת, זלוטניקוב
8 טען שהסיע את התובע בשנת 2014, כלומר בתקופה לגביה לא נתבעו דמי נסיעות.
- 9 נוכח הפער בעדויות מטעם הנתבעת, התביעה לגבי החודשים ינואר עד מרץ 2011
10 מתקבלת, אך זאת בהתאם לשיעור של חופשי חודשי בקירוב, ולא על פי הסכום שנתבע
11 (1,000 ₪ לחודש) שעל פניו אינו משקף עלות חופשי חודשי בתחבורה ציבורית בין
12 רעננה לנתניה.
- 13 מסיבה זו נפסקים לזכות התובע 300 ₪ לכל חודש, היינו 900 ₪ בגין תקופה זו.
- 14 ד. בחודש יוני 2012 שהה התובע בחופשת מחלה של 5 ימים (לאחר תקופת מחלה
15 ממושכת של 3 חודשים). עדות התובע בנושא זה היתה מתחמקת, אולם מאחר שבתו
16 של התובע אישרה שאביה עבד מביתו לאחר תום חופשת המחלה (עמוד 25, שורות 13-
17 14), מצאנו כי בדין לא שולמו לו דמי נסיעות באותו חודש.
- 18 ה. בחודש אוגוסט 2012 שולמו לתובע דמי נסיעות בסך 1,186 ₪ (כמצויין בתלוש
19 השכר). לטענת התובע, בחודש זה היה זכאי ל – 1,140 ₪. כלומר, התובע קיבל סכום
20 העולה על זה שמגיע לו לטענתו. על כן אינו זכאי לסכום נוסף בגין נסיעות בחודש זה.
- 21 **סוף דבר** – התביעה מתקבלת באופן חלקי ועל הנתבעת לשלם לתובע את הסכומים
22 הבאים:
- 23 א. הפרשי פיצויי פיטורים בסך 1,660 ש"ח בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כחוק
24 מיום 1.9.15 ועד התשלום בפועל;
- 25 ב. גמול בגין עבודה בשעות נוספות בסך 2,209 ₪, בצירוף הפרשי הצמדה וריבית
26 כחוק ממחצית התקופה המזכה (1.2.2013) ועד התשלום בפועל;
- 27 ג. חלק המעסיק בתגמולים לפנסיה בסך 24,717 ₪ בצירוף הפרשי הצמדה
28 וריבית כחוק ממחצית התקופה המזכה (1.1.2012) ועד התשלום בפועל;

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 46759-10-15

- 1 ד. החזר הוצאות נסיעה בסך 900 ₪ בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום
 2 1.4.2011 ועד התשלום בפועל.
- 3 לאור הפער בין סכום התביעה (308,691 ₪) ובין הסכום שנפסק לזכות התובע ובהתחשב בגילו
 4 של התובע, אין צו להוצאות.
- 5
- 6 ניתן היום, ח' אלול תשע"ח, (19 אוגוסט 2018), בהעדר הצדדים.
- 7

אסי מזרחי, נציג ציבור (מ)

דגית ויסמן, שופטת

שולמית עתניאל שמואלי,
נציגת ציבור (ע)

- 8
 9
 10
 11
 12

